הגמ' אין ואי איכא הכי והאיכא איכא האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קידושין ובכ"ל, ואין תוס' דהסד הוא דעדי אנשים הם עדי קיום כמו בביטין ובגטין ולכן אין הגמ' מה שייך שאתבטל, והרי ליכא איסור לבעלה בלי עדי קיום.

ונראה לפי הסד דבעי עדי קיום, אמנם תיקנו דבעלה נאסר לולם הרבה, דישבים לבד, והרי לא עדים, אינה נאסרת. ולכאו' כאנה (רש"י המס') נראה, דאמר יבמות עדים נאמנים דאינם, אבל לפי הנוס' שם דהמקנה היתה דישבים לבד ותאסר עליו (בחבלי סמיכה) ולצרו גם על שאר הנשים (דהוי סס) משום לו פלוגתא ק' לפי הסד דהכא. (וכ' הקרש אייגר בדרא ~~[illegible]~~ רש"י המס').

הולכים לפי התוס' דהסד הוא דעדי אנשים הן עדי קיום, ולכן אינו אין האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קידושין* ועכ"ל הגמ' ולכאו' אין קיום לו - והכוונה דהרי בעדי קיום בעדי נאסרת ואמנם הוא אין אשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קידושין.

מיהו הכי אין בעולם אחר, עדים לו בתמי' אפי' יש עדים שאינם שאינה נאסרת בלא קיום" כו'. משמע דהסד הוי דאפי' עדי אנשים לא מהני לאסרה על בעלה אלא עד קידושין.

וכל הנסת דרש"י בהקדם דברי ביה"ל (חד סי' מ') לגבי הסלקא דעתה דיה, שאמרת שם שאינם, פוסק הרמב"ם (ה' יבום כב הב), דמאחרת ליבמה, אלא כדי המנוגא שם. אם דהרמב"ם פוסק דשלו קדושין תלסיר בה

*) והיינו עדי קיום על הנאת אל עדי קיום.

מספק, כי בב"ח אישות דפסק כשמואל, ואולמר הלכה דהרמב"ם חולק על התוס' סם
ופסל דעם לדר הסברר דאין קדושין תלפסים בגמרא, לאו מטעם ערוה הוי, דהרי
אין הולד ממזר, אלא מטעם קמו דכי לו תהיה אותה המה המלבה לאיש אר,
והתם (בגמ' סוטה) אמר דלא לדר, אסורה לגמרה, משום דסברר דחיל הוי בערוה
ולכן אין קדושין תלפסים בה והולד ממזר. עיש בריה"ל (והבאנו בעה"
דיתפן בלדר הוי דאין קדושין תלפסים בגמרה לגרוק, כיון דבעקרה הוא לגרם,
אין אחר יכול לקיימה, בסברה הפכי בקיטון, דאין קדושין תלפסים בחיל,
ולכך כן ערוה דכרת, אינו סברו הכל. והגירסא בצה). x)

הולכו והמחבר, דשיל שאינה מתכרת לגמרה, אב"ל לפי ריהטא נראה
דבב הוי אם קיימו לה יבם ונסתרה אחר הקידושין דמתכרת, דלא גרעי מאלמנה
לאחר. אמנם הרמב"ם (פב"ח סוסה) פוסק וכלו: ואלו הן הנשים שאין לשתות
ואסורו על בעליהם לעולם, ואלו הן אלמנה לשמרת יבם וכו' הרי דפל דבם
נסתרה אחר הקידושין כיון שאין לשתי אסורה לעולם. וקשה וכי גרע דוה
מגרע אחר. ואולמר ריה"ל דבסוסה (בב"ב) אמר שי' כל הערות מקדשין
חוץ מן הקטן, דכי אינו ולוי קטן, וכי התוס' (כו') דנראה דלו משתי
מעשה לה קמו אבל נאסרה שי' כל שניה לולם אחד, אלא שאינו אינו,
שהרי בשעת כוסלה בתרוה ונסקלה אל ידו. והסברו הוי דבנהות נמן
ס' כיון ~~בבעלמא~~ דבשעתו אינה בעולה, לב' קמו למעשה קטן, דהרי אפי'
אם בלדו אינה אינה נאסרה, ולכן מן התוס' דמיירי בקטן דן ס', דבשעתו
בעלה, והקל אלסרים אל בעלה. מיהו אינה שאינה מעיעלו דקמו.

x) ולכאו' תמי' בגמ' דקדושין סה ע"ל לו כן. עיש

x) והמנה (פוסה) יכ דבוונה הרמבם דקינוי לה של קטן בהיות מבן ט', מהו הסתירה היתה בשעיה בן תשע

(ג)

מהרי הרמבם כי (בר פוסה) גול אל תשתכי עם בלעו ולהי קטן בהיות מבן
אינ קינוי כו', הרי דסל דמיאוסו דקרו הוו של בהיות מבן ט', ולכאו' למאי
דאי מיאוסו כולן דבריתו אינה כלום. ובכל לפי האמ' דכו' שם הרבבה ארע
דכ בפוסה, בו למעט דרך אבדים, ופריך פריצתו בעלמו הוא - ומאי בעי קרא למעט -
ומשני מהו דתימו בקביבו בדאל תלו ראמנו ובאל הוי קפיד קמל, והתוס'
בעבוה לזה הוי "קמל" דלו קרו בשבבה ארע למאוסו דרך אבדים, דלו
תלו בקביבו בדאל, אלו תלו בולכן שנאוסה אלו, ומשה, לפ' התוס',
לה קרו למעט קטן בהיות מבן ט' שנים, ואה נכשים התוס' דמיאוס
קינו של נתר מבט שנים, בולן דנאוסרה בבריתו, מה אינה שותה.
מהרי הרמבם לזה הוי "קמל" בו למר בולן דתלו בקביבו בדאל,
מה איבו מיאוסו דקרו בקינוי דרך אבדים. ולפ' בעי קרו למעט
קטן בהיות מבן תשע שנים, בולן דאינה נאוסרה בבריתו, מה כולן דה'
קביבו מי הינוי תאוסר, ולכן הרמבם סובר בבשר בעי מיאוסו דקרו
דקינוי דרך אבדים, הלא בעי מיאוסו דקרו אבו קטן בהיות מבט שנים.
נמצו בלמ הרמבם לא בנוסקנה הגמ' תלו בקביבו בדאל הוא מהני דמעט
לבו קרו ובבלעי.

ובכל לה' הר' המאו בבתבלות (ג' ה') דבריות עבדים אינה נאוסרת
לבעל. והתוס' שם הכ' שלו מסולנו שם דאמ' איבו פרצות, ודומני דהפנ' מישב
לה' הר' אוסרו מדרבנן, ולכן התוס' מבינו הוי' מהאשה שנבעלה ובכ', אבל בהו
מדרבנן. מהו התוס' סנה' (סנ ב/ סוכה, ולכן הרוצ בתבלות שם) נכ' מעמ' פוסה

דקתני מקנין עד עכו"ם, הוי חצי דאורייתא מן התורה, (ותנא בתרייתא סבר אינו מקנין עד עכו"ם), ואומר הה"ל לישב ד' הה, אלא דבריתא אינה אוסרת, מה"ת אם איבוד קינוי - קפידו דבעל, נאסרת ובבעלו.

ולפי - אומר הה"ל - מושך, דאלא דשלו שניתנה מותרת לבעלה, אלא אם הוי קינוי, נאסרת אלו מחמת קפידו דבעל, לשון הרמב"ם.

ולפי האומר, בב' מאלו מדינא הוא סוטה סך מהו דאלגלג אלו אלא אל שלו, ואומר לבר המנעי דשלו דשניתנה אסורה אל הבעל, וכן מסקנת הגמ' סך דהמשנה אינו לפי ר"ש, והרי אבל דשלו דשניתנה מותרת לבעלה, אלא דבקינוי שאני ובבעלו. אולם מה אינו, דהתם מיירי בדבר אלגלג, ולו קינוי לה בהתה שלו, אלו לאחר שנתיבמה וקינוי לה, קתני בתחילה דאלגלג אלו אל אלא דשלו, ושל לו הוי קינוי, ולכן הוי דאלגלג אלו, הוי אז דבר המנעי אז לפי ר"ש. אבל הוי דהוי קינוי מקודם, שנוי כל להרמב"ם דנאסרת ואפ' אי ליבם לן דבר המנעי.

ולפי כל האומר ולבו דעדי אלא הוי כשיטת דנאסרת, והמיבם הוא לפי הרמב"ם, דאם קיים, בנקבה דהבעלה אינה אוסרת, מה כולן דה' קינוי קפידו דבעל נאסרת.

ולפי נמצא לומר דרש' הסולמים לדר הכשיל בהסד, דאפ' אם איבוד עדי אלא, אינה נאסרת, דהבעלה אינה אוסרת, רק בנקבה דאיבוד קפידו דבעל מה קינוי, ואלה קו' הגמ' הוי אלו הוי אלו הוי ולהלן אין הבעלה נאסרת אל דשלו אלו אל עשוי קיים, והמנע דאפ' עדי אלא, אינה נאסרת. ושל פרבי ולטמיל, עדים לו - דאינה נאסרת, בתמי' ו' רש' הלמוד. ואם הסד דברי רש'.

לגיור ומיד, הרי רש"י סובר להלן דהוי עדי מצוה אינם בת שבע, דאנן רש"י
אם הגר וכמה מפני מה לו אסורה, דקו' הגמ' דאמאי לו אסורה על אורי' בשלה,
דהברה עדים ידעו (ותוס' פליגי), ולרש"י, איך הי' הסד בדברי הם, דבעי' עדי
קיום, ומיד אם' בגמ' מעשה שהי' שלו הי' קדש ולו אסורה, בהסד דגמ', והרי לרש"י
הו' עדים, ובהברה כל דרש"י לשי' אינו ללמוד הפשט בתוס', ובהברה
כל כבדלעיל, דרש"י סבר בהסד דגמ', דאם עדי מצוה, אינה נאסרה על
בשלה, ללו' קיום, אלא דאלו רק בקבידו בעלה. ומסקנת הגמ' הפשט
בדברי הם, דעדי מצוה סגי לנאסרה על בשלה, ועיי' נאמן על האומה לגמר
קדש, ומיד מן הגמ' מפני מה לו אסורה לאורי' דהרי הו' עדי מצוה
והו לרש"י. ותוס' לשי' שלו הו' עדי מצוה אבי בת שבע, והסד הי' דאכן
לו אסורה, כיון דלו הו' עדים ולו קדש, ובעי' עדי קיום לנאסרה על בשלה.
ומסקנת הגמ' דלא עדי קיום, ובעי' עדי ברור, ועיי' סגי בהאומה לגמר קדש,
ומקשי' בגמ' כיון דאסיקנא דלא עדי קיום, ולכן לא כל עדים דאי, מפני
מה לו אסורה על דוד, דהרי דוד הבדין ידע דבשלה וכו'.

ולגור הכל בדברי הם, לו אינן לי דברי הגרשוני (בדלה ריש המס)
דלגם הסד דהבו בעי' עדי קיום, אמאי בתלה נסת לגם ר', דישבו לבד,
והרי לשי' התוס' שם, תיקנו הגלב אל לו אינשרשה בהתה מבת לשם, דנאסרה
על בו מטעם שאמרו, ~~[illegible]~~ ומאוד לו פלוגתא בכל הנשים, ולגם הסד
דהבו בעי' עדי קיום הרי ליבו איסורו של בו. ומאוסף הגרשוני בלרש"י אם

ניתן, דרש אומר בשעה שמתו יגיעו עדים, ומאוסר אלו. ולעולם הובחתנו
בלעיל, דדברי רש"י, הסך דעמ' הבא היו לנו מעות בעוד עדי קיום אלו הסך
דבלי קפידו דבעל אינה נאסרת, ולפי יגיעו עדים, אם ד' לרש"י לעולם הסך
דהבא, אמאי נאסרת לום ד', ולא לתרלף בהגרשה בלעיל, דהרי רש"י הבא אינו
מן כתובה מבד עדי קיום. ובזה נדולי.

הבאנו למעל שי התוס' בהו דהסד, דפריך ואיבו אין האשה נאסרת על בעלה אלו על עסקי קדש וכמעשה שהיא - דבעי עדי קיום לאוסרה על בעלה (כמו עדשין וקידושין).
ולכאורה אפ"ל דאומר פה מבאתי נאמן לאוסרה אפו בחבו סמיכו (בגיב או נתערבה בהתרה מגיב) משום דגיבה ספק שמו הו עדים, בשעה שציוותה. ומאי פריך הגמ'.
ובל דגם בעי עדי קיום, ומבו דגם בגיב איבו סס, ספק שמו לו הו עדים בציוותה, וספק שמו לאו תתבטל. וכן בגי שנתערבה בהתרה מגיב, ספק לו הו עדים ספק אונס. ולפכ יש יקום לישב קו הגה (ריש הסס) לפי התוס' שם דנאסרת לגמ ד', לאו משום שמו יהאו עדים, אלו משום גיב או נתערבה בהתרה מגיב, דנאסרת בחבו סמיכו מטעם שאמרו, ולגמ הסד דבעי עדי קיום, הרי בלי עדים, אינה נאסרת.
ולהאומר אפ"ל דהתקנה להנשו לגמ ד' היו משום אוב בה שנתערבה בהתרה מגיב, דאסורה בודאי, אלו דגיבה ספק שמו לו הו עדים (לגמ הסד הבא) והי חבו סמיכו ואסורה ומשום לו פלוגתא ביבמות בכל הנשים. ולאו ק' מתני'.
ולכן פריך הגמ' מהו דהבו דאומר מנ' דגיב או קטנה שנתערבה בהתרה מגיב, דאסורה מטעם חבו סמיכו, ומם בעי עדי קיום הוי סס ובבלמיל, וזהו פירכת הגמ' ובבלמיל.

ויש להוסיף בזה, דלגמ הסד, דעדי קיום בעי לאוסרה על בעלה, אמאי עדי קיומי וסתירה הוא עדי קיום והרי עדי הסתירה אינם רואים האנשים. ובל דגם עדי סתירה, לאחר הקיומי, הוי כרואים את האנשים (וכמו דאמ' בקידושין הן הן עדי יחוד הן הן עדי ביאה, וגבי דבעלמא אינן אוסרים על היחוד, מיהו סתירה, לאחר הקיומי,

הוי רגלך כאריה בשמה, ועמדנו עדי סתירה כעדי קיום. ומלבד הסך הכל עדי צנוע
עשרים עדי קיום אין עדי קיום, רק עדי הסתירה מהלוים עדי קיום וכדומה.
ולפי מה בנסקנה הגמ' דלא עדי קיום בצנוע לגוסרה על בעלה, ומני
בעדי הרור. איהו מהני דאמר דאמר מהני לגמרי קום, ליבא לגוכיחי דלא עדי קיום,
וכמו שמתבאר מכבר רבא בדינים, דלפי האמור, עדי סתירה הוי עדי קיום.
הלכך לפי דלפי הסך, הוי דאריה אין הבעה נאסרת על בעלה אלמי אי קום,
סברה הגמ', לפי קום, דכוונת הוא דבעי עדי קיום ולפי פרין הגמ'.
איהו לנסקנה דהנמסר בדברי הוי הוי בגולמן אחר, דכשאמר בעי ב' עדי
צנוע (עדי בירור), לגמרי קום לא אמר נאמן, מאלו הדברים לסברה
החיבונה דעדי צנוע לא עדי קיום לגוסרה על בעלה, ובכן, מני בעדי
בירור, הלכך פלא כב' עדים דמי, דהרי הוי ודאי שבעלה ושאדאי.
וי' מהרשא דלגד הנמסר בדברי הוי לנסקנה, דפלא כב' עדים, וכמעשה שהיה,
אמר בדברי הוי מלוים ג' דברים (א) בעבה נאסרת על בעלה רק בשני עדים,
(ב) אמר מהני לגמרי קום. (ג) דפלא בשני עדים דמי, ולעדים מעשה שהיה,
דמעשה שם הוי בעיניה אי אמר בריתא, ומאמר בלי מה, היתה אסורה לבעל,
כי בלי ודאי שבעלה, הרי חזי דפלא בשני עדים דמי ליבא שאחדאי.
ומכאן ג' הלי ודאי דלא בצנוע עדי קיום ובדומה. וי' מהרשא.

ובהגי דאמר דאינו נאמן לאמר קדש יש להסתפק, אם אינו נאמן על הטומאה, כמו שני עדים, כיון דגיבוי דלגד, או דנאמר דאינו אינו נאמן על הטומאה אלא לאכלה דאינו מונע ההשקיה, ומטלטל אסורה מחמת קדש שנאסרה עד השתא. הגרבנו דבה באחרת סוטה, ודקדקה נפרש הבו, הגלא (לא סוטה הבא) מן בד הרמבם בהבד השני דלעיל. וכל: אבל אם בא אינו והעיד שהיתה טמאה, אינה אסורה ומעכב תחת בעלה, שהרי שתתה. אבל. ולכאורה מש סוטה שיש לה עדים בגדה, אין הנים בודקים אותה, שניו ועד אין בה, ומש סוטה שיש לה עד בגדה, דהמים בודקין. אולם לפי הבד השני נימא ומנן ההבדל, דשני עדים מיקרי שיש עדות, מאחד אינו. ור' משלם שם.

ובן הראני שם בש (סי' קעה סקיא) דמן דבבהגי מה' התולה באינו, הרי בקדש בלבד, אסורה ומנסדר בתורה, דליבוי הגידנו מי המרים לבודקה. ולכאורה נמ גם בבהגי, לגבי הלכה, דבקדש לבד, אם מת בעלה חולבת ולא מתיבמת, ואולי אם בא אינו לאמר קדש, הוי סוטה ודאי, דגם אינה חולבת. חוץ בד הבש בגם בעלו אין הוא סוטה ודאי, ובהבד השני דלעיל. אולם המגיד יוסף נ"ל המשלם מרמבם (לא איסורי הבא) דבקדש נבא אינו והעיד שטמאה, והו בעלה בה ובא עליה אחר, הריני לוקה עלי' משום צונה. (ור' מא וכסלם שם דמן דגם בעלה ישקול בדין ללקות משום לוו דסוטה שיש) ואם נימא בהבד השני, אמאי לוקה הבה משום צונה. ובא ליישני דמאי בא שהאמינה תורה אינו הה כשנים. ור' קהי נדרים (סימן מ') בשם המגיד יוסף. והקהי מן עלו מרמבם (סנהי דסוטה) דמנו בהבד הראני דלעיל. ור' קהי שם ובב.

ומסקנת הגמ' היא, אלו הן אין האשה נאסרת על בעלה בעדות אלו בשני עדים,
וקול אפי' בעדות נמי, ובא בשני עדים דמי – והנפש הוי לנו תרוץ בלעז דהסד
הוי דבעי עדי קיום לאוסרה על בעלה, והמסקנא דלא עדי קיום אלו עדי בירור,
מדחזי דעדות של סומאה נאמן לומר קול, ואם בעי עדי קיום, אמאי סגי בעדות, אלא
בעי עדי בירור, וכיון דהוי קול הלך דינתה ולכן סגי בעדות.
ולפירוש בלעז דהסד הוי דאשה אינה נאסרת ללא קיום של הבעל, ומסקנת
הגמ' היא לא כן, אלא הוי דומי דבעי קול, היינו לומר דאם אינו קול, סגי
אם בעדות ובבלעז.

והגמ' מקשה בכל מעשה שהי' מפני מה לא אסרוה זו רש"י, ותרץ מקשה דקא
הגמ' אמאי לא אסרה לדוד שהי' ידע שבעלה וכו'. ולכאו' הי' דאסרה לבעל,
הוי תקנה מניסור הבעל, וכיון דלאו' היתה מותרת – דהרי לא הוי עדים –
ומאילו שריא לבעל. ובל כיון דדוד הי' ידע שבעלה, ולפי יראת דוד,
אסורה על בעלה אורי, מאילו אסרה לדוד (אף דאורי הי' מותר בה כיון
דאלו מן האנשים, אלו הוי עדים). ומשני הגמ' דמי' אי בתם אונס הוי, ומותרת
לאורי (אף לפי יראת דוד) ומאילו מותרת לבעל.
ובתד' הרש"ש מתרץ דהסד הגמ' הוא דאורי הי' מאמין לדוד, ואסרה לו,
ומאילו אסרה לדוד, צריכי קו' הגמ'. אבל אם אין הבעל מאמין לבעל, איהו
דשריא לה לבעל, כיון דסס מותרת לבעלה. וצריכי חידוש גדול לומר כן.

x) הבלעז לשון דאהני ליבור בארי. ר' לשון אמ"ר

הבאנו לעיל תוס' א' בעמ', דכיון דהוי אונס ומותרת לבעלה, מותרת לבועל.
ואולם דלכאורה אם מינתה בדבונה, אסורה על הבועל, הרי דתאסר עליו אם אנסה,
מה' הבאנו לעיל דאיסור הבועל הוי באיסור הבעל, וכיון דאסורה לבעלה, מאילו
מותרת לבועל. נראה ודאי, המהרי"ט שאין מחדש דלא נאסרה על בועל שני
כיון דבדבר נאסרה על הבעל מהבועל הראשון. ור' משלם דרך מעמ' סנה'
דמאלו ור' השיר בעיר ובהערוך כ' בלוק סנה' בסוגיית מאד ע"ש).
ואפי' אם אסורה על הבועל השני, משום דבאיתן על השני אסורה על בעלה
אלא דבדבר אסורה מהבועל הראשון. מאיר ביה בוועם, דהביה אינה אסורה
על בעלה, אינה אסורה גם על הבועל ובדלעיל.

ולכן אם הבועל הוי עלי' באונס, והוי אשת בהן, כיון דאסורה לבעלה
אסורה לבועל אעיק דבעלה הוי שהוא.
ואם הבועל בהן ואנס אי, מותרת לבעלה, מה' אסורה לבועל הבהן,
מחמת איסור אונה כ' בש"ס סי' יז ודעתל מרבנה שם.
וכל זה כל לתי' מ' בעמ' הבי' אבל לתי' כ' דכל הוצרו למחמת
בד' הם כריתות כולא לעיתן, אבל דסומאה לבועל, אינה נראית מסומאה
לבעל, ואם אנס, אעפ דמותרת לבעלה ישראל, מה אסורה לבועל כיון
דהי' רבון. ורביתי בבש"ס דמבי' ירושלמי, הוי אולא והוא מציה,
אסורה לו הוי ותשני מחמתן, הוי מציד והוא שולטת, מותרת לבעלה, ואי
אינה אסורה לצה נשמע, לבועל אסורה לעולם הן אם בו עלי' בשולא

ולכן אם בני שמעון במצוד, והיו מתרבים לבשלה מה אסורה לו כמו שהיו במצרים, ואולי גם פסל לירושלים בתור ב' בידן עיין

והתם בתשובותיו תולה דבר בהיר דנאסרה גם של הבעל, כמו ובעיני כפי מלון דונסאיה, אבל לו נתרבה איסור לבעל, אם אין סומאה לבעל, וכתב בתור ר' בסולמון, אבל רבי פסל דב' ונסאיה בתיבי, תהיו לבעל ואחיו לבעל, נמצאו אלו תלוי מבלי, ואפי' לו נסאיה לבעל - כלון בוודאי אי - נסאיה לבעל - והיינו בתור ב' בסולמון. ור' באמת נבחר דהבאנו בגמרא לא דבדברי הלא כ' בפה בשאר לבעלה, בשאר איסורה לבעל, והיינו דאלו אבל ובדברי רבי כ' אחר לבעל ואחר לבעל, ולו אלו אבל ובהתם בעלים.

ור' בנתני תשובה סי' דהבאנו לעיל שי' מהרי"ו שמעון בלבעל שני מתרבה. ובמשלה מר' לבל. מיהו היכי דהיו מצוה, והיו שלא, הבאנו לעיל בשם הירוש' דהני דאסורה לבעל, משום דבאנו לרמה לה להאסר של בעלה, מיהו אם הי' שלא ובעל שני, דמבדו הרי הי' שלא, ומצד בגרם לה להאסר של בעלה, הרי היו בעל שני ובבר נאסרה של בעלה, מ"ש בעל הראשון. מ"ש.